

การจัดการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

Learning Management Good Citizens for Democratic Regime
Learning Area of Social Studies, Religion and Culture Grade 5
Students with Cooperative Learning

ธิดาชนก ไชยวงศ์, ชาตรี เกษโพหนอง, อัคราพร สุขทอง

Tidachanok Chaiyawong, Chatree Ketphontong, Atcharaporn Suktong

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University

E-mail: Tidachanok32@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ 2) พัฒนาผลการจัดการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 17 คน วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ใช้เวลา 7 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Team Games Tournament (TGT) (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้แบบแผนการทดลอง One Group Pretest Posttest Design การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีทางสถิติ t-test แบบ dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. กระบวนการจัดการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค Team Games Tournament (TGT) ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นเพิ่มขึ้น ทบทวนความรู้ที่ครูสอนอย่างตั้งใจ และช่วยเหลือกันและกันในกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกคนอื่นมากขึ้น มีความพยายามที่จะทำให้ทีมตนเองประสบความสำเร็จในการแข่งขันกัน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ได้รับบทความ: 2 ตุลาคม 2566; แก้ไขบทความ: 7 ตุลาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 30 ตุลาคม 2566

Received: October 2, 2023; Revised: October 7, 2023; Accepted: October 30, 2023

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Team Games Tournament (TGT) อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.39$)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย, การเรียนรู้แบบร่วมมือ

Abstract

The purposes of this research were: 1) To study learning management on the topic of good citizenship according to the democratic way. Social Studies, Religion and Culture learning group, Grade 5, with cooperative learning 2) To develop the learning management results on Good citizen following the democratic way Social Studies, Religion and Culture learning group, Grade 5, with cooperative learning and 3) To study student satisfaction with learning activities. using cooperative learning the research design is experimental research. The sample group this time was 17 students in Grade 5 of Ban Kan Lueang School. The sample group was drawn using a purposive random sampling method. It took 7 hours. The research tools included (1) a cooperative learning plan using the Team Games Tournament (TGT) (2) Academic achievement test (3) Satisfaction questionnaire with cooperative learning Using the experimental design One Group Pretest Posttest Design, data analysis used the statistical method t-test with dependent samples.

The research results found that:

1. The process of organizing learning about Good citizen following the democratic way with cooperative learning, the successful Team Games Tournament (TGT) technique is Learners become more enthusiastic and review the knowledge taught by the teacher attentively. and help each other in the group Be more accepting of listening to the opinions of other members. There is an effort to make one's team successful in competing with one another.

2. The average academic achievement after studying is higher than before studying at a statistical significance at the .01 level.

3. The results of the analysis of student satisfaction at towards organizing learning activities with cooperative learning, Team Games Tournament (TGT) techniques, at a high level of satisfaction ($\bar{X} = 4.39$).

Keywords: Learning Management, Good Citizenship according to Democratic Methods, Cooperative Learning

1. บทนำ

พลเมืองมีความสำคัญต่อประเทศชาติและประชาคมโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ ปัญหาของโลกในปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสร้างสันติภาพถาวร ปัญหาทรัพยากร ปัญหาโลกร้อน ไม่เพียงแต่เกิดขึ้นในประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้นแต่เกิดขึ้นทั่วทุกมุมโลก มนุษย์หรือพลเมืองโลกเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ประการสำคัญคือ พลเมืองยังขาดการแบ่งปัน ความรับผิดชอบ และเคารพซึ่งกันและกัน (Arnaud Castaignet, 2019) องค์การสหประชาชาติ ได้ให้ความสำคัญในการสร้างความเป็นพลเมืองดีของโลกต้องสร้างนักเรียนให้เป็นพลเมืองที่มีความเป็นพลโลกที่เรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันได้ (ประภา ทันทศุภารักษ์, 2558: 22-24) รวมถึงประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเป็นพลเมืองและกำหนดเป้าหมายหลักมาโดยตลอดเห็นได้จากนโยบายการพัฒนาในระดับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ระบุว่าในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึงเหตุผลที่ต้องเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมว่า สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อมการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลาตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้นยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 7)

ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มีการพัฒนาจากแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับระบบการเมืองการปกครอง ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่

เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในเรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย จึงต้องเป็นวิธีการเรียนรู้ที่จะช่วยสร้างเสริมเติมเต็มประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ใช้สติปัญญา ความรู้ความคิด และความสามารถต่าง ๆ อย่างเต็มที่ตลอดจนต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่ได้เรียน

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในระบบการศึกษาไทยในระยะยาวนานนั้น เป็นการสอนตามความสนใจของผู้สอนที่มุ่งป้อนวิชาความรู้ เพื่อให้นักเรียนเชื่อฟัง จดจำ และทำตาม ไม่ได้ฝึกฝนให้ทำ และนำไปคิด เพื่อสู่การปฏิบัติและแสดงออก ขาดการส่งเสริมทักษะทางสังคม ผู้เรียนไม่สามารถเชื่อมโยงบทบาทของตนกับสังคมภายนอกได้ แม้ว่าหลักสูตรจะยังมีการให้ความรู้เรื่องสังคมทั่วไป รวมทั้งระบอบการเมืองการปกครอง และระบอบประชาธิปไตย แต่ก็เป็นเพียงการสอนให้ท่องจำและทำตาม ผู้เรียนขาดทักษะชีวิต การคิด การใช้ชีวิตในแบบสังคมประชาธิปไตยที่ต้องการการแสดงออกถึงวุฒิภาวะในการใช้ความคิด การมีเหตุผล การมีความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นได้จริง (ทิพย์พافر ดันติสุนทร, 2556: 21-22) ซึ่งพลเมืองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสังคมของสังคมไทย เช่นเดียวกับสังคมอื่น ๆ ทุกสังคมย่อมต้องการพลเมืองที่มีคุณภาพ

การปรับปรุงการเรียนการสอนสังคมศึกษาที่สำคัญประการหนึ่ง คือการแสวงหาวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดในระดับสูง สามารถมองเห็นปัญหา มีการคิดหาเหตุผลและเสาะแสวงหาความรู้เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ซึ่งการสอนให้นักเรียนมีทักษะในการคิดนั้นมีหลายวิธีด้วยกัน วิธีการหนึ่งคือ การเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือของจอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson, 1994 : 31-37) ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่าหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักการพึ่งพากัน โดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันและจะต้องพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จร่วมกัน 2) การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และการเรียนรู้ต่าง ๆ 3) การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคม โดยเฉพาะทักษะในการทำงานร่วมกัน 4) การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มที่ใช้ในการทำงาน และ 5) การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงาน หรือผลสัมฤทธิ์ ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบและวัดประเมินได้ หากผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้แบบร่วมมือกัน นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาสาระต่าง ๆ ได้กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้นแล้วยังสามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนทางด้านสังคมและอารมณ์มากขึ้นด้วย รวมทั้งมีโอกาสได้ฝึกฝนพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอีกมาก

ผู้วิจัยจึงสนใจประยุกต์ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่

5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ (เทคนิค TGT) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาสังคมศึกษาและพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ
2. เพื่อพัฒนาผลการจัดการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเครือข่ายศิรภูมิ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 21 โรงเรียน จำนวน 390 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านก้านเหลือง หมู่ที่ 3 ตำบลผักไหม อำเภอสัรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียน 17 คน ได้มาโดยแบบเลือกแบบเจาะจง

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษา คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 7 ชั่วโมง เริ่ม พฤษภาคม 2566 ถึง กันยายน 2566 ใช้เวลาในการสอน 4 สัปดาห์

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

- 2) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค TGT
- 3) หาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค TGT โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาค่าความสอดคล้อง (IOC) $\geq .05$ ขึ้นไป
- 4) ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
- 5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ตามกระบวนการดังนี้

1. ก่อนการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้ ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ (เทคนิค TGT) นักเรียนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre-test) ประกอบด้วยแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน
2. ดำเนินการทดลองการจัดการเรียนรู้
3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post-test)
4. นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้
5. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ด้านความรู้ของผู้เรียน
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้

4. สรุปผลการวิจัย

จากการจัดการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

4.1 การจัดการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การจัดการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคการสอนแบบร่วมมือ Teams-Games-Tournament ประสบความสำเร็จ โดยจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รวมกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกจะอยู่ในทีมอย่างถาวร แต่ละทีมจะได้รับการฝึกฝนเหมือนกัน และในทีมจะ

ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทบทวนสิ่งที่ครูสอน ช่วยกันสอนและหาคำตอบไปพร้อมกัน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเอาใจใส่รับผิดชอบตัวเองและกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน ผู้เรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคม และผู้เรียนมีความตื่นตัว สนุกสนานกับการเรียนรู้

4.2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จากผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 12.35 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 41.18 ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 21.76 คิดเป็นร้อยละ 72.55 และเมื่อการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียน เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน (N)	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
คะแนนก่อนเรียน	17	12.35	2.26	22.38	.000**
คะแนนหลังเรียน	17	21.76	3.38		

** ค่า t มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (ค่าวิกฤตของ t ที่ระดับ .01, df 16)

แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านครูผู้สอน	4.40	0.50	มาก
2. ด้านเนื้อหา	4.06	0.41	มาก
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.16	0.58	มาก
4. ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน	4.35	0.46	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผล	4.58	0.29	มากที่สุด
รวม	4.39	0.44	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ (เทคนิค TGT) ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีระดับค่าความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผล ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมาคือ ด้านครูผู้สอน ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) และด้านเนื้อหา ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นดังนี้

5.1 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีการรวมกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน โดยมีการแบ่งกลุ่มย่อย ภายในกลุ่มประกอบด้วยความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน โดยสมาชิกของทีมนี้จะละความสามารถและเพศ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน สมาชิกทุกคนจะต้องช่วยเหลือเกื้อกูล ปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อีกทั้งการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค TGT มีการใช้เกมการแข่งขันเชิงวิชาการเพื่อประเมินความรู้ของสมาชิกภายในกลุ่ม ทำให้การเรียนการสอนมีความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ ความสำเร็จของกลุ่มจะขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ นอกจากนี้การให้รางวัลสำหรับกลุ่มที่ทำผลงานได้ดีก็ยิ่งเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนเรียนรู้ในรูปแบบกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนแบบร่วมมือตามแนวคิดของ Slavin, Robert E. โดยมีแนวคิดที่สำคัญ คือการให้รางวัลเป็นทีม ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน การจัดสภาพการณ์ให้เกิดความรับผิดชอบในส่วนบุคคลที่จะเรียนรู้ ความสำเร็จของทีมหรือกลุ่ม อยู่กับการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคนในทีม และการจัดให้มีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะทำให้สมาชิกทุกคนทั้งผู้เรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนสามารถทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ (Ronald S. Brandt, 1987: 103-105)

จากการนำการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค Team Games Tournament (TGT) ไปใช้ ผู้ศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นเพิ่มขึ้น ทบทวนความรู้ที่ครูสอนอย่างตั้งใจและช่วยเหลือกันและกันในกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกคนอื่นมากขึ้น มีความพยายามที่จะทำให้ทีมตนเองประสบความสำเร็จในการแข่งขัน สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2544: 45-46) ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะทุกคนร่วมมือในการทำงานกลุ่มทุก ๆ คน มีส่วนร่วมเท่าเทียมกันทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น เด็กเก่งช่วยเด็กที่เรียนไม่เก่ง ทำให้เด็กเก่งภาคภูมิใจ รู้จักใช้เวลา ส่วนเด็กอ่อนเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน

5.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค Teams-Games-Tournament (TGT) พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test dependent) ผลปรากฏว่า คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการรวมกลุ่มกันด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ TGT จะเกิดขึ้นตามความสามารถของนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน เนื่องจากนักเรียนต้องพึ่งพาความรู้ของตนเองในการแข่งขันตอบปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ เนาวรัตน์ ศิริรักษ์ (2562: 73-77) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม เรื่อง เคมีพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ผู้เรียนจะต้องกระตือรือร้น สนใจและร่วมกันทบทวนบทเรียนมากขึ้น มีความพยายามเพื่อจะทำให้ทีมตนเองประสบความสำเร็จในการแข่งขันซึ่งจะส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เนื่องจากผู้เรียนที่เรียนไม่ค่อยทันเพื่อนได้รับการทบทวนความรู้ จากสมาชิกในกลุ่มทำให้เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น ส่วนผู้เรียนที่เก่งอยู่แล้วการได้ทบทวนบทเรียนให้เพื่อนในกลุ่มทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น และสอดคล้องกับ จันทราภรณ์ คำแก้ว (2564: 104) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง พลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง พลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย พบว่านักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมที่สูงขึ้น

5.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 17 คน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) ซึ่งมีความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรมร่วมกันและได้รับทราบผลคะแนนของตนเองและรายกลุ่มทันที รองลงมาได้แก่ ด้านครูผู้สอน ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมด้วยการสนทนาตอบคำถามในประเด็นที่สงสัยหรือยังไม่ชัดเจน สอดคล้องกับ สุพิชญนันท์ ถือชัย (2561: 96) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้ร่วมกับวิธีการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) และ

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69) และยังสอดคล้องกับ ธัญชนก สิงห์ทอง (2563: 87) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง ทวีปเอเชียของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จากเหตุผลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยเทคนิคการสอนแบบร่วมมือ Teams-Games-Tournament (TGT) เป็นกิจกรรมที่ส่งผลให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้เรียนกล้าพูดหรือแสดงความคิดเห็นมากขึ้น สามารถนำความรู้จากเนื้อหาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งการจัดการกิจกรรมการสอนทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายกว่าเดิม สมาชิกในทีมช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่ม ส่งผลให้คนเรียนอ่อนและคนปานกลางเรียนดีขึ้น และผู้เรียนมีความตื่นตัว สนุกสนานกับการเรียนรู้มากขึ้น จากเหตุผลข้างต้นทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคการสอนแบบร่วมมือ Teams-Games-Tournament (TGT) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคการสอนแบบร่วมมือ Teams-Games-Tournament (TGT) ครูผู้สอนอาจจะต้องใช้เกมหลากหลายประเภทเพื่อให้นักเรียนไม่เกิดความซ้ำซาก และลดความเบื่อหน่ายของนักเรียน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น

2. การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคการสอนแบบร่วมมือ Teams-Games-Tournament (TGT) นักเรียนอาจใช้เวลานานกว่ากำหนด แต่ละกิจกรรมครูต้องกำหนดเวลาหรืออาจยืดหยุ่นให้เหมาะสม

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาต่อไป

1. ควรศึกษาการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค Teams-Games-Tournament (TGT) ที่ส่งผลต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น แรงจูงใจในการเรียนรู้ ความคงทนในการเรียนรู้ เป็นต้น

2. ควรใช้กิจกรรมการร่วมมือแบบอื่นนอกเหนือจากแบบเทคนิค Teams-Games-Tournament (TGT) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผลการวิจัยการจัดการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

เทคนิค TGT เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีการรวมกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน โดยมีการแบ่งกลุ่มย่อย ภายในกลุ่มประกอบด้วยความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน โดยสมาชิกของทีมนี้จะละความสามารถและเพศ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน สมาชิกทุกคนจะต้องช่วยเหลือเกื้อกูล ปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เทคนิค TGT มีการใช้เกมการแข่งขันเชิงวิชาการเพื่อประเมินความรู้ของสมาชิกภายในกลุ่ม ทำให้การเรียนการสอนมีความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ ความสำเร็จของกลุ่มจะขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค Team Games Tournament (TGT) ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นเพิ่มขึ้น ทบทวนความรู้ที่ครูสอนอย่างตั้งใจและช่วยเหลือกันและกันในกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกคนอื่นมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานเป็นทีมที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). **การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จันทร์ภรณ์ คำแก้ว. (2564). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง พลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- ทิพย์พาพร ดันติสุนทร. (2556). **การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง Civic Education for Thai Society**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เพรส จำกัด.
- ธัญชนก สิงห์ทอง. (2563). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง ทวีปเอเชียของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- เนาวรัตน์ ศิริรักษ์. (2562). **ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม เรื่อง เคมีพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ.**
- ประภา ทันตคุการักษ์. (2558). **ความเป็นพลเมืองโลก. วารสารการศึกษาไทย, (127), 22-24.**
- สุพิชญ์นันท์ ถือชัย. (2561). **ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้ร่วมกับวิธีการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ**

เทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT). วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Arnaud Castagnet. (2019). **Techsauce Global Summit 2019: Bridges over boundaries: Are we in an era of Global Citizenship?**. Available. Retrieved from <https://techsauce.co/saucy-thoughts/globalcitizens19> (Accessed 4 July 2019).

Johnson, D. W. ; Johnson, R.T. and Holubec, E. J. (1994). **The Nuts and Bolts of Cooperative Learning**. Minnesota: Interaction Book Company.

Ronald, Brandt S., Ed. (1991). **Cooperative Learning and Cooperative School: Reading from Educational Leadership**. Association for Supervision and Curriculum Development, Virginia.